

Europese Commissie streeft naar hoge privacy-normen in de EU-VS-overeenkomst inzake gegevensbescherming

De Europese Commissie heeft vandaag een ontwerp-mandaat goedgekeurd om te onderhandelen over een overeenkomst inzake de bescherming van persoonsgegevens tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten in het kader van de samenwerking ter bestrijding van terrorisme en criminaliteit. Het doel is een hoog niveau van bescherming van persoonsgegevens te garanderen, bijvoorbeeld voor passagiersgegevens of financiële informatie die wordt doorgegeven in het kader van de transatlantische samenwerking in strafzaken. De overeenkomst dient te voorzien in een uitbreiding van het recht van de burgers om, in voorkomend geval, gegevens in te zien, te rectificeren of te wissen. EU-burgers dienen het recht te krijgen om rechtsherstel te vorderen in de VS indien hun gegevens onrechtmatig zijn verwerkt. Onafhankelijke overheidsorganen dienen een grotere rol toebedeeld te krijgen om mensen te helpen bij het uitoefenen van hun privacyrechten en om toezicht te houden op transatlantische doorgiften van gegevens. De Raad moet het onderhandelingsmandaat van de Commissie goedkeuren voordat de besprekingen kunnen beginnen. Het Europees Parlement zal in alle stadia van de onderhandelingen volledig geïnformeerd worden en zal moeten instemmen met het resultaat van de onderhandelingen.

"De grondrechten moeten te allen tijde beschermd en geëerbiedigd worden. Ik wil een EU-VS-overeenkomst die waarborgt dat de rechten in verband met persoonsgegevens in het kader van de bestrijding van criminaliteit en terrorisme worden beschermd", verklaarde vicevoorzitter Viviane Reding, EU-commissaris voor Justitie, grondrechten en burgerschap. "Ik wil een ambitieuze overeenkomst tot stand brengen, en ik wil het Europees Parlement zeer nauw bij de onderhandelingen betrekken. Ik dring er bij de Raad op aan het mandaat zo spoedig mogelijk goed te keuren, zodat we snel kunnen beginnen met de onderhandelingen over deze overeenkomst en andere belangrijke overeenkomsten tussen de EU en de VS."

[Klik hier voor de video-versie van de verklaring \(alleen in het EN\)](#)

De EU-commissaris voor Binnenlandse Zaken, Cecilia Malmström, voegde hieraan toe: *"Een degelijke overeenkomst inzake de bescherming van persoonsgegevens is een goede zaak voor beide zijden van de Atlantische Oceaan. Door op het stuk van persoonsgegevens een hoog niveau van bescherming in te stellen, wekt zo'n overeenkomst bij iedereen – burgers, handhavingsautoriteiten en andere belanghebbenden – het vertrouwen dat de mensenrechten in de transatlantische strijd tegen de georganiseerde misdaad en het terrorisme onverkort in acht worden genomen."*

Sinds 11 september 2001 en de latere aanslagen in Europa hebben de EU en de VS hun politieke en justitiële samenwerking in strafzaken opgevoerd. Eén belangrijke factor is de doorgifte en verwerking van persoonsgegevens die van belang zijn voor de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten, met inbegrip van terrorisme.

De EU en de VS hebben zich beide verbonden tot de bescherming van persoonsgegevens en privacy. Toch verschilt hun benadering inzake gegevensbescherming, hetgeen in het verleden tot enige wrijving heeft geleid bij onderhandelingen over overeenkomsten betreffende de uitwisseling van gegevens (zoals het Terrorist Finance Tracking Programme (TFTP-programma voor het opsporen van de financiering van terroristische activiteiten), de zogenoemde SWIFT-overeenkomst of de PNR-overeenkomst (Passenger Name Records – persoonsgegevens van passagiers)). Het doel van de vandaag door de Commissie voorgestelde overeenkomst bestaat erin die verschillen aan te pakken en te overwinnen.

Het voorstel van vandaag beoogt de Commissie een mandaat te geven om te onderhandelen over een nieuwe gegevensbeschermingsovereenkomst voor persoonsgegevens die worden doorgegeven aan en verwerkt door handhavingsautoriteiten in de EU en de VS. Zij zou de Commissie er tevens toe verplichten het Europees Parlement volledig op de hoogte te houden in alle stadia van de onderhandelingen.

De Commissie wil in rechte bindende en afdwingbare normen inzake bescherming van persoonsgegevens vaststellen die garanderen dat de grondrechten en vrijheden van individuen worden beschermd. Op de inachtneming van deze normen zou toezicht worden uitgeoefend door onafhankelijke overheidsorganen aan beide zijden van de Atlantische Oceaan.

Het voorstel van de Commissie bepaalt onder meer:

- De doorgifte of verwerking van persoonsgegevens door autoriteiten van de EU of de VS zou alleen geoorloofd zijn voor welbepaalde, uitdrukkelijk genoemde en rechtmatige doeleinden in het kader van de bestrijding van misdaad en terrorisme;
- Een ieder zou het recht van toegang hebben tot zijn eigen persoonsgegevens, en dit zou afdwingbaar zijn voor de rechter;
- Een ieder zou het recht hebben zijn eigen persoonsgegevens te laten rectificeren of wissen indien ze niet blijken te kloppen;
- Een ieder zou een individueel recht hebben om administratief en bij de rechter beroep in te stellen, ongeacht nationaliteit of woonplaats.

De overeenkomst zou geen rechtsgrondslag vormen voor welke concrete doorgiften van persoonsgegevens ook tussen de EU en de VS. Er zou steeds nog een specifieke rechtsgrondslag nodig zijn voor dergelijke doorgiften van gegevens, zoals een overeenkomst inzake doorgifte van gegevens of een nationale wet in een EU-lidstaat. De nieuwe EU-VS-gegevensbeschermingsovereenkomst zou dan van toepassing zijn op die doorgiften.

Achtergrond

De bescherming van persoonsgegevens wordt geregeld in artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de EU. Het handvest maakt deel uit van het Verdrag van Lissabon en is in rechte bindend voor de Europese Unie en de EU-lidstaten bij de toepassing van het EU-recht. Het Verdrag van Lissabon (Verdrag betreffende de werking van de EU, artikel 16) bepaalt dat de EU regels kan vaststellen betreffende de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt door de instellingen, organen en instanties van de EU, alsook door de lidstaten, bij de uitoefening van activiteiten die binnen het toepassingsgebied van het EU-recht vallen.

Het Europees Parlement pleitte, in een resolutie van 26 maart 2009, voor een EU-VS-overeenkomst inzake passende bescherming van burgerlijke vrijheden en persoonsgegevens. In december 2009 heeft de Europese Raad de Commissie verzocht een aanbeveling in te dienen "voor onderhandelingen over overeenkomsten inzake bescherming en - indien nodig - uitwisseling van gegevens voor rechtshandavingsdoeleinden met de VS".

Voor meer informatie:

Newsroom Justitie en Binnenlandse Zaken:

http://ec.europa.eu/justice_home/news/intro/news_intro_en.htm

Homepage van Viviane Reding, vicevoorzitter en commissaris voor Justitie, grondrechten en burgerschap.

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reding/index_en.htm